

Ηθοποιός - Υποκριτική

Εισαγωγή στην τέχνη του θεάτρου
Διδάσκουσα Μ. Αντωνίου

Ο ηθοποιός

- Γυμνασμένο σώμα, σωματικότητα, εκφραστικότητα στο σώμα
- Γυμνασμένη φωνή, εκφραστικότητα στη φωνή
- Ορθοφωνία (καθαρή άρθρωση)
- Να είναι μορφωμένος, καλλιεργημένος
- Να έχει ερεθίσματα
- Να έχει φαντασία
- Να έχει εμπειρίες
- Να είναι επαγγελματίας - να μπορεί να συγκεντρώνεται για να παίξει παρά τις όποιες δυσκολίες
- Να έχει γενικές δεξιότητες - να χορεύει, να ξιφομαχεί, να παίζει κάποιο μουσικό όργανο, να τραγουδά
- Να είναι 'νάρκισσος' (;), δηλαδή να θέλει να εκτίθεται

Υποκριτική

- Διαφορετικά είδη υποκριτικής μέσα στους αιώνες αλλά και στους πολιτισμούς
- Αρχαία Ελλάδα - φόρμα, θεατρικότητα, όγκος
- Ελισαβετιανό θέατρο - γλώσσα, σωματικότητα
- Commedia dell' arte - σωματικότητα, αμεσότητα, θεατρικότητα
- Ανατολικό θέατρο (No, Κατακάλι, Καμπούκι κ.ά) - φόρμα, θεατρικότητα, όγκος
- Ευρωπαϊκό 19ου - ένταση, πάθος,
- Ρωσική σχολή: Στανισλάφσκι - αλήθεια ηθοποιού, εσωτερικότητα / Μέγιερχολντ - θεατρικότητα, φόρμα
- 20ός και 21ος αιώνας - εσωτερικότητα / αφηγηματικότητα / αποστασιοποίηση / αποσπασματικότητα (;)

Κατηγοριοποιήσεις ρόλων

- Ο πρωταγωνιστής/στρια
- Ο δεύτερος ρόλος / δευτεραγωνιστής /στρια
- Ο κομπάρσος
- Ο ζεν-πρεμιέ / Η ενζενί
- Η ντάμα
- Η σουμπρέτα
- Ο καρατερίστας
- Κωμικός
- Δραματικός
- Τραγωδός
- Σταντ απ κομίντιεν
- Κομπέρ - κονφερασιέ κ.λπ.

- Πόσο ισχύουν οι προηγούμενες κατηγοριοποιήσεις;
- Πόσο μας ενδιαφέρουν;
- Σε ποιο θέατρο αναφέρονται;
- Υπάρχουν κάποιοι ηθοποιοί που τους ‘ταιριάζουν’ κάποιοι ρόλοι;
- Τι διαφοροποίηση έχουμε στο θέατρο συνόλου;

Denis Diderot (1713-1784)

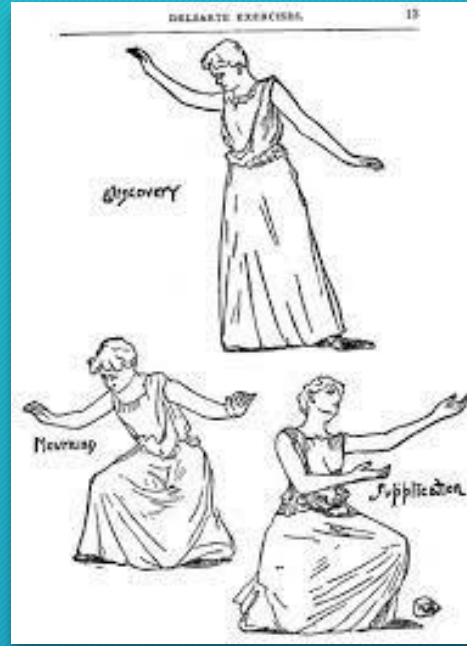
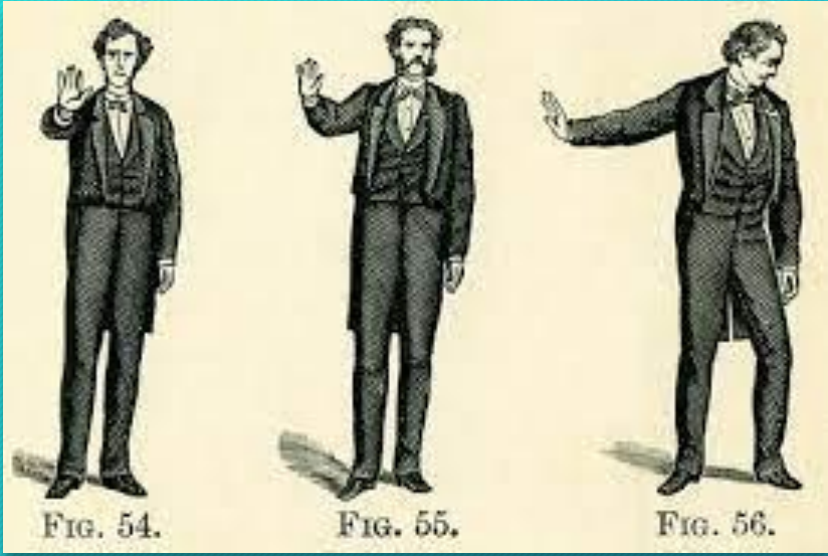
- *Το παράδοξο με τον ηθοποιό (Paradoxe sur le comédien)* 1770-1778 - εκδίδεται 1830
- Ο Ντιντερό αναρωτιέται για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο ηθοποιός
- Ενδεικτικά:
- Πώς μπορεί να παίζει και να ελέγχει τι κάνει
- Πώς μπορεί να υπάρχει πάνω στη σκηνή και ποια είναι η σχέση του με τους άλλους ηθοποιούς
- Ποια είναι η σχέση του ηθοποιού με το κοινό

François Delsartre (1811-1871)

- Γάλλος τενόρος, συνθέτης, δάσκαλος υποκριτικής σε ηθοποιούς και τραγουδιστές όπερας.
- Δεν τον ικανοποιούσε ο τρόπος που διδάσκονταν η υποκριτική. Έβρισκε τις μεθόδους μη-συστηματικές, αυθαίρετες. Έψαχνε μια μέθοδο. Άρχισε να μελετά τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι κινούνται, συμπεριφέρονται και ανταποκρίνονται σε διάφορες συναισθηματικές και πραγματικές καταστάσεις. Παρατηρώντας τους ανθρώπους στην πραγματική ζωή και σε δημόσιους χώρους κάθε είδους, ανακάλυψε ορισμένα μοτίβα έκφρασης.
- Ο Delsarte κωδικοποίησε τις παρατηρήσεις του και δημιούργησε συγκεκριμένες σταθερές θέσεις του σώματος, εκφράσεις, μιμική.
- Επηρέασε τους Sarah Bernhardt->Isadora Duncan-> Laban -> Μέγιερχολντ - Γκροτόφσκι
- Τον γνώριζε και ο Στανισλάφσκι

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΤΑΣΕΙΣ

Κωνσταντίν Στανισλάφσκι (1863-1938)

- Ο θεμελιωτής της υποκριτικής. Όλοι οι υπόλοιποι θεωρητικοί και πρακτικοί εξελίσσονται σε σχέση με αυτόν.
- Ίδρυσε -μαζί με τον Νεμίροβιτς-Ντάντσενκο- το Θέατρο Τέχνης της Μόσχας. Αναζητούσε έναν τρόπο για να κατευθύνει τους ηθοποιούς του.
- Το σύστημά του (που ο ίδιος δεν ήθελε να αποκαλείται έτσι) εξελισσόταν μέχρι το τέλος της ζωής του.
- Είναι ο θεμελιωτής της ρωσικής σχολής υποκριτικής. Δίδαξε και επηρέασε τους: Γιεβγένι Βαχτάνγκοφ, Αλεχάντερ Τσίροφ, Βσέβολοτ Μέγιερχολντ, Μαρία Κνέμπελ. Καθορίζει υποκριτική και σκηνοθεσία μέχρι και σήμερα
- Η διδασκαλία του πέρασε στις ΗΠΑ μέσω των περιοδειών του Θεάτρου Τέχνης και των ηθοποιών που έμειναν στις ΗΠΑ. Ρίτσαρντ Μπολεσλάφσκι, Μαρία Ουσπένσκαγια, Μιχαήλ Τσέχωφ (αργότερα).
- ΗΠΑ - Lee Strasberg, Harold Clurman, Cheryl Crawford - ιδρύουν το Group Theatre

Actors' Studio

- 1947, ίδρυση από Elia Kazan, Cheryl Crawford και Robert Lewis - στόχος να εφαρμόσουν τη "μέθοδο" [παρακαλώ προσέξτε τη διαφορά!] Στανισλάφσκι, όπως τις προσέλαβαν στις ΗΠΑ κατά την περιοδεία του Θεάτρου Τέχνης της Μόσχας το 1923
- 1951, αναλαμβάνει ο Lee Strasberg - έμφαση στη συναισθηματική μνήμη
- 1956, πρόγραμμα για δραματουργούς - Edward Albee *Zoo Story* / *Η ιστορία του ζωολογικού κήπου* (1958)
- <https://theactorsstudio.org>

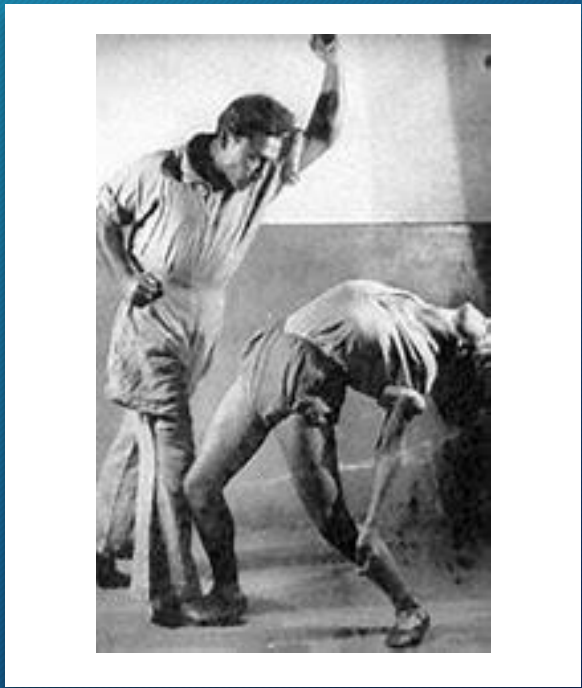
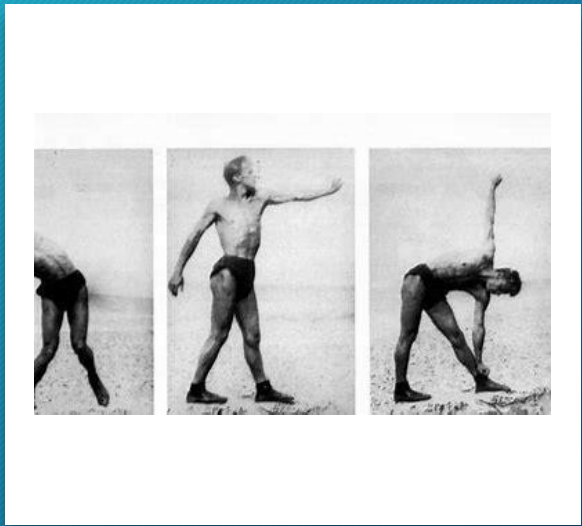
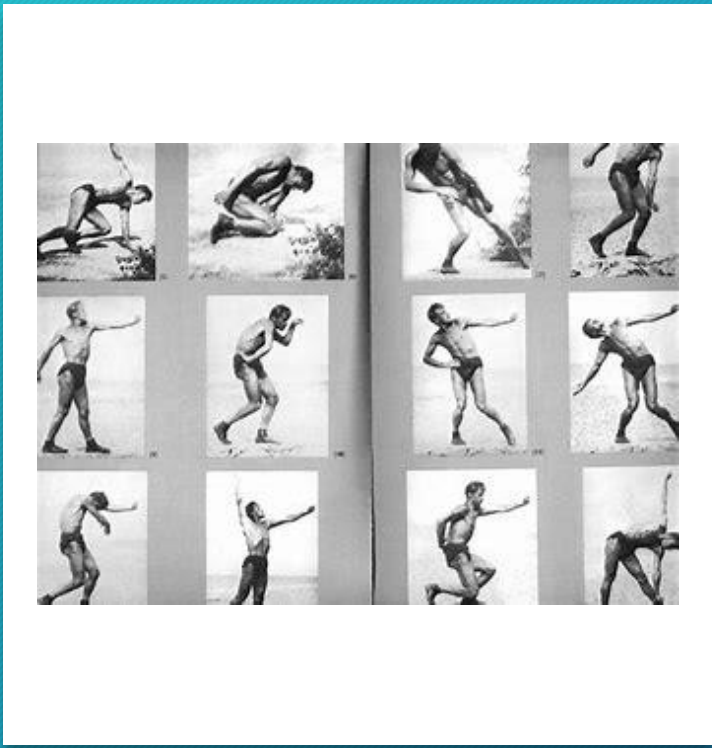
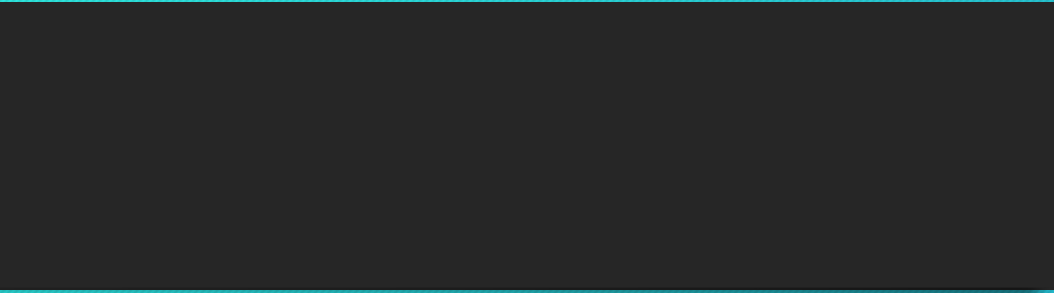
Αμερικανοί δάσκαλοι / trainers

- Lee Strasberg
- Stella Adler
- Sanford Meisner
- Uta Hagen
- David Mamet
- Susan Batson

Βσέβολοντ Μέγιερχολντ (1874-1940)

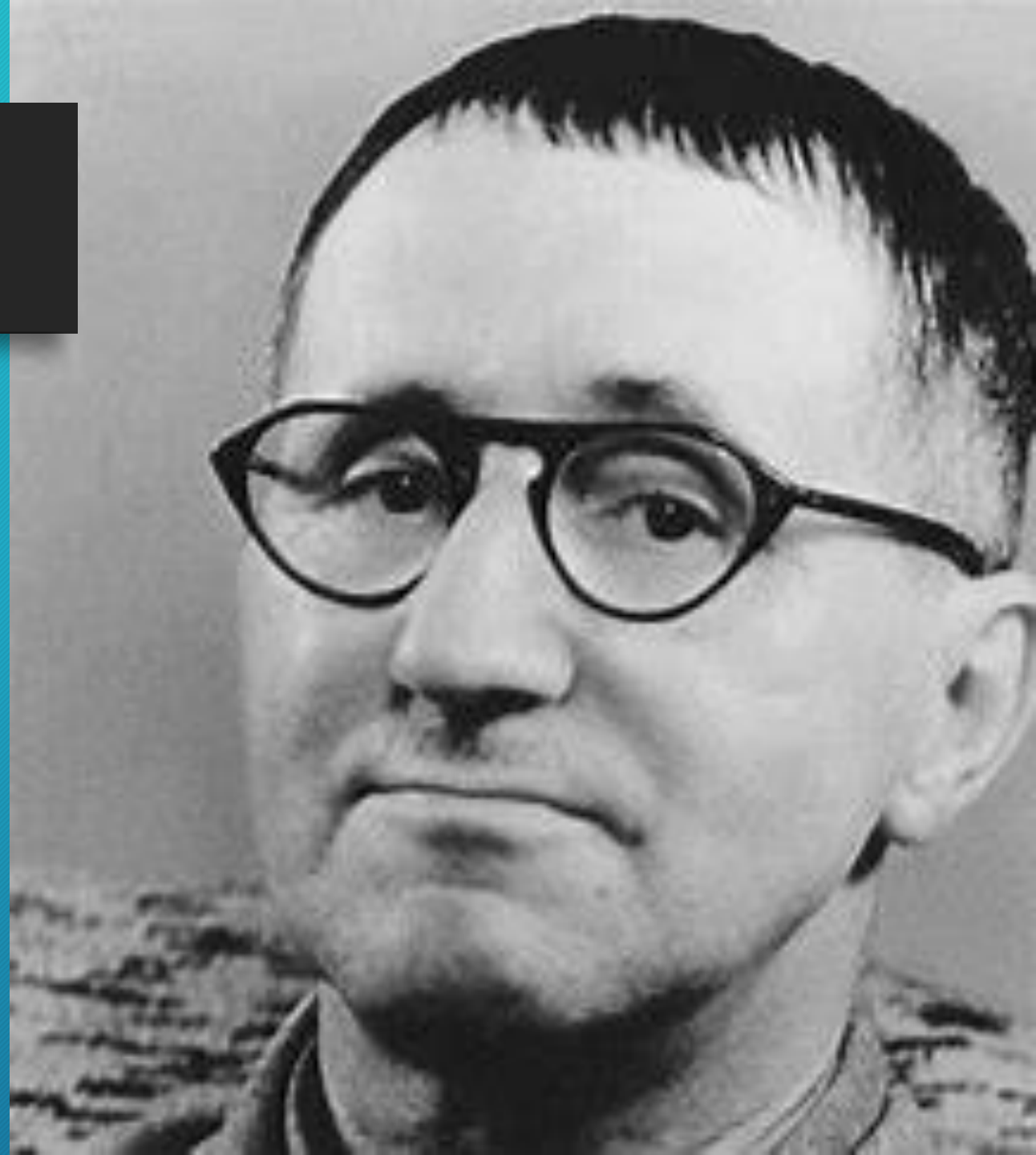
- Συνεργάτης του Στανισλάφσκι. Κινήθηκε στην αντίθετη κατεύθυνση.
- Ανατολικές μορφές θεάτρου
- Φόρμα
- Θεατρικότητα
- Καμποτινισμός
- Δημιούργησε τη Βιο-Μηχανική

Bertolt Brecht (1898-1956)

- Verfremdungseffect
- Αποστασιοποίηση
- Παραξένισμα

Άλλες τεχνικές

- Viewpoints - Ann Bogart - η τεχνική της οπτικής γωνίας - σε σχέση με το χώρο, το σώμα και το χρόνο
- Θεατρο του καταπιεσμένο - Αυγκούστο Μποάλ

Γιέρζι Γκροτόφσκι (1933-1999)

- Δουλειά με τον ηθοποιό - actor training. Εξαιρετικά λεπτομερής ψυχοσωματική υποκριτική. Συμπύκνωση: την εργασία με τον εαυτό και τις σκηνικές δράσεις του Στανισλάφσκι, τη βιο-μηχανική του Μέγιερχολντ, γαλλική και πολωνική παντομίμα, γιόγκα, τσίτσι και κινήσεις που δημιούργησαν οι ηθοποιοί του μέσα από την έρευνά τους. Δουλειά με τη φωνή Βάθος και ένταση πιθανή επιρροή από επαφή με κεντρική Ασία, Ινδία και Κίνα. Το προσωπικό και κρυμμένο σε κάθε άτομο ομοιάζει με το αρχετυπικό και το οικουμενικό αναζήτηση του Οικουμενικού Εαυτού (Ασία). Ασκήσεις = ακριβείς, συγκεκριμένες, πειθαρχημένες, που μπορείς να της μάθεις

